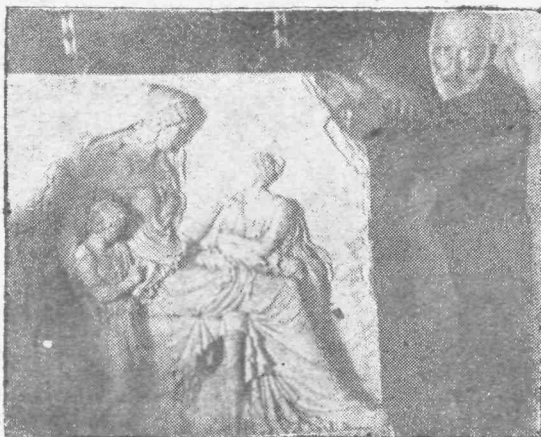

Ο ΧΑΛΕΠΑΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΕΛΛΙ-ΑΤΕΛΙΕ ΤΟΥ. ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

“Εν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἀνάγλυφα τοῦ Χαλεπᾶ, ἡ «Μητρικὴ στοργή», δωρηθὲν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Εἰς τὴν εἰκόνα φαίνεται ὁ γλύπτης κρατῶν τὸ ἔργον του.

Πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος ἀπῆρχετο εἰς Μόναχον ὑπότροφος τοῦ ἐν Τήνῳ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὁ ἀριστοτέχνης τοῦ Πολυτεχνείου Γιαννοῦλης Χαλεπᾶς. Κατόπιν λαμπρῶν σπουδῶν ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅτε καὶ ἤρχισε νὰ ἐκδηλώνεται τὸ δημιουργικὸν καλλιτεχνικόν του ἄλγαντον. Τὰ ἔργα του, ὁ «Σάτυρος» τὸν ὅποιον ἠγόρασεν ὁ Καραπάνος, ἡ «Εὐγνωμοσύνη» ἣτις ἄγνωστον τί ἀπέγεινεν, ἡ «Κοιμωμένη» ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς κόρης Ἀφεντάκη, καὶ ἡ «Μητρικὴ Στοργή» ἣτις ἐσχάτως μετεφέρθη εἰς τὸ ἱερὸν ἱδρυμα τῆς Τήνου, ἀπετέλεσαν τὴν τετράδα τῶν πρώτων του ἐμπνεύσεων.

Κλασικιστὴς ἀλλὰ καὶ μὲ μίαν ἀντίληψιν νεωτεριστικὴν, ἀνεγνωρίσθη ἀμέσως ὡς ἀριστος τεχνίτης, μολονότι ὅχι ὅλγοι διεκρίνοντο τότε ἐν Ἀθήναις γλύπται, ὡς ὁ Δρόσης, τοῦ ὁποῦ ὑπῆρξε καὶ μαθητὴς, οἱ Φυτάλαι, ὁ Φιλιππότης ὁ Βιτσάρης, ὁ Βιτάλης, ὁ Βροῦτος.

Εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ πατρός του, μαριμαρογλύπτου, ἐγκατεστημένον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως, ὁ Γιαννοῦλης Χαλεπᾶς, ἤρχισε τῇ 1878 νὰ ἐξωτερικεύῃ μίαν μεγάλην καλλιτεχνικὴν σύλληψιν—τὴν Μῆδειαν φονεύουσαν τὰ τέκνα τῆς. Μόνον μία τέχνη ὥσαν τοῦ Χαλεπᾶ θὰ ἠμποροῦσε ν’ ἀποδώσῃ τὴν μεγαλειώδη αὐτὴν ἐμπνευσιν. Ἀλλ’ ἐνῶ εἰργάζετο τὸ πρόπλασμα, παρεφρόνησε ἀναζητῶν τὸ τέλειον. Ἐλέχθη ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν διαταραχὴν τοῦ λογικοῦ τοῦ ἀτυχῆς ἔρω. Ἐν πάσει περιπτώσει ὁ Χαλεπᾶς περιφρόνησε πρὸ τοῦ πηλίνου

προπλάσματός του. Ἐνεκλείσθη εἰς τὸ φρενοκομεῖον Κερκύρας, ἀλλ’ εἰς μάτην. Μετεφέρθη κατόπιν εἰς τὸ χωρίον τῆς Τήνου Πύργον, ὅπου ἐγεννήθησαν ἐκτὸς τοῦ Χαλεπᾶ καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς καλλιτέχναι καὶ ἔκτοτε ἔζη βόσκων αἰγας εἰς τὰ βουνά. Εἶχε λησμονηθῇ, ὅτε ἤρχισε πρὸ δύο ἐτῶν νὰ γίνεταί λόγος περὶ αὐτοῦ καὶ σήμερον εἶναι ὁ γλύπτης τῆς ἡμέρας μετὰ σιγὴν καὶ ἀφάνειαν 45 ἐτῶν.

Ὁ πνευματικὸς λήθαργος ἐσείσθη. Ὁ ρακένδυτος αἰδοσοκὸς ἔγεινε πάλιν καλλιτέχνης δημιουργός. Τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰ ζῷα ἐμοιράσθη μὲ τὰ προπλάσματα. Καὶ εἰς ἐν ὑπόγειον τοῦ πατρικοῦ του οἴκου εἰργάσθη μὲ ἀνέλιπτον ἐπιτυχίαν. Πέρυσι ὁ γλύπτης κ. Θωμόπουλος παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ πολιτευτοῦ Τήνου κ. Γιαλούρη μετέβη μετ’ αὐτοῦ εἰς Πύργον καὶ παρέλαβε τὰ προπλάσματα, τὰ ὅποια ὁ καλλιτέχνης εἶχε πλάσει καὶ τὰ μετέφερεν εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον. Τὰ παράπονον τοῦ Χαλεπᾶ εἶναι ὅτι τοῦ τὰ ἐπήρυν. Ἄς προστεθῇ ὅτι, ὅπως μ’ ἐδεβαλίσαν, δὲν τοῦ ἔδωσαν οὐδ’ ὀβολόν, ἐνῶ ἐπένετο ἀφοῦ ἐλάμβανεν ἀπὸ τὸν ναὸν 25 δραχμάς τὸν μῆνα, αἱ ὁποῖαι ἐσχάτως μόλις ἠδῆξήθησαν εἰς ...75. Καὶ ὅχι μόνον αὐτὸ, ἀλλ’ οὔτε τὸν ἐπληροφόρησαν κἀν τί ἀπέγειναν τὰ ἔργα του.

* *

Ἡθέλησα νὰ γνωρίσω προσωπικῶς τὸν γηραιὸν ἀτυχῆ καλλιτέχνην καὶ νὰ ἐμιλήσω μαζὶ του. Ἐπληροφορήθη, ὅτι εἶχεν κατέλθῃ ἐκ τοῦ χωρίου του εἰς τὴν πόλιν τῆς Τήνου. Ὅταν πρὸ μηνῶν ὁ γλύπτης κ. Σωχος μεταβάς εἰς Πύργον τὸν παρεκίνησε νὰ κατέλθῃ «στὴ χώρα» ἐστάθῃ ἀδύνατον νὰ δεχθῇ. Τί συνέβη καὶ ἐπέστη;

Ὁ ἐν Τήνῳ παραθερίζων ἔμπορος κ. Μουτσόπουλος ἀνέλαβε νὰ παρέχῃ τ’ ἀπαιτούμενα ὀλικὰ διὰ τὴν ἐργασίαν του, τὸν ἱματισμόν του καὶ νὰ δαπανᾷ διὰ τὴν ἐν γένει συντήρησίν του. Καὶ οὕτω ἐγκατεστάθη εἰς ἐν καλλὶ παραχωρηθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἱεροῦ ἱδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας, κείμενον κάτωθεν τῆς κεντρικῆς κλίμακος τοῦ ναοῦ. Τὰ κελλί αὐτὸ ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἀτελιέ. Ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ μὲ ὁδηγεῖ νὰ εὑρῶ τὸ κρησφύγετόν του. Ἐν παράθυρον πρὸς τὴν αὐλὴν ἀνοικτὸν ἀφίνει νὰ φαίνεται ὁ καλλιτέχνης καὶ τὸ ἔργον του.

— Ἐδῶ ἐργάζεται, μοῦ εἶπε. Λέτε τον ἀπ’ ἔξω. Ἀποφεύγει τοὺς ἐπισκέπτας.

Μόλις ἐφυγεν ὁ ὁδηγός μου ἔσπευσα νὰ... παρακούσω τὴν σύστασίν του καὶ διευθύνωμαι εἰς τὴν ὀπισθεν θύραν, τὴν ἀνοίγω ἀνευ διατυπώσεως καὶ εἰσέρχομαι. Καίτοι ὁ Χαλεπᾶς μὲ ἀντελήφθη, ἐξηκολούθει ἀφωσιωμένος εἰς τὴν